

Totis viribus exhibere, jugis  
Te per grandia facta pax sequetur.  
Nam quamvis miser atque criminosus  
Sim, credo tamen hoc labore parvo  
Sanctorum meritis diu petitam  
Strabonem veniam a Deo mereri.

A Sanctæ gloria magna Trinitati  
Sit per sæcula cuncta, laus, potestas,  
Virtus una, salus perennis, ipsa,  
Semper nos prece martyrum coronet.  
Amen.

## DE MARIA VIRGINE.

Sit Dominus tecum, semper tua gratia mecum  
Pacis et indicium, porridge daque manum.  
Ad te clamantes lacrymis et voce precantes

Auxilio tutos, undique redde tuos.  
Exhilara tristes, solare piissima flentes,  
Nostraque turbata tergito pace tua.

## VERSUS IN AQUISGRANI PALATIO EDITI.

Anno 16 Ludovici imperatoris.

## DE IMAGINE TETRICI.

*Strabus.*

Cur non dulce decus quando se contulit hora  
Et ver floriferis lætum se subrigit Austris,  
Magnus et ardentem gradibus legit æthera Phœbus ?  
Jam spatiis crevere dies, dulcescit et umbra,  
In flores partusque novos, et gaudia fructus  
Herba recens arbos datur, et genus omne animantum,  
Quod mare, quod silvas, quod aera tranat,  
Quærere me pateris, te respondere petitis ?  
Discere namque mihi votum, tibi dicere promptum.

*Scintilla.*

Nec te credo latet veteres quo more poetæ  
Digna diis terrisque canebant carmina magnis,  
Aut etenim abrupti montis juga sola sequentes,  
Aut specubus, fossis, aut saltus valle remoti,  
a O magnum pharetrata echonem voce ciebant.  
Hirta suis hederis circum bene tempora cincti,  
Teste nemus, testesque feræ, timidæque volucres,  
Mens securo, procul furibundæ crapula curæ.  
At nos pro sylvis, hederis, echone, coturno,  
Immanes omni ferimus de parte tumultus,  
Et vix ipsa luto subducit pupile sese,  
Stercoribusque novissima pro pudor omnis inhorret,  
Hinc detractorum sonat, illinc clamor egentum  
Nudaque tergoribus sordescunt crura nigellis,  
Has unquam Musæ si dilexere nigellas,  
Stercora, clamores cœnosa fluenta, tumultus.  
Respondere tibi nequaquam differo, sed si  
Pauca loquar, quia deest locus, argue lenius oro.

*Strabus.*

Primum nosse velim, juxta quam sæpe viamus  
Cur sic imago, suis sit effligata figuris.

*Scintilla.*

Tetricus Italicis quondam regnator in oris  
Multis ex opibus tantum sibi servat avarus,  
At secum infelix, piceo spaciatur averno.  
Cui nihil in mundo, nisi vix fama arida restat.  
Quamquam therniarum vulgus vada præparat olli,  
Hoc sine nec causa, nam omni maledicetur ore,

a Versus corruptus.

b Clarius : *audens quod non est credere sese.* Hanck., not. ms.

B Blasphemumque Dei ipsius sententia mundi  
Ignibus æternis, magnæque addicit abyssos.  
Quam statuam vivo artifices si forte dederunt,  
Credito blanditos insano hac arte leoni,  
Aut etiam quod credo magis, miser ipse jubebat  
Hæc simulacra dari quod sæpe superbia dictat,  
Infelix nam nullus erit, nisi deserit ipse  
Scire quod est, audens sese quod credere non est b,  
Curribus atque in equis noris si stare superhos  
Non quod sedit equo, tecum miraberis unquam.

*Strabus.*

Cernimus aerias simul adventare columbas  
Terque die, exorta, inedia, et vergente venire,  
Talia non vanis addam spectacula rebus.

*Scintilla.*

C Nonne vides humiles sævos quasi amare tyrannos ?  
Non ex corde tamen, sed enim pro temporis hujus  
Pace, petunt pastum, non nidificando quiescunt.

*Strabus.*

Cur dextra de parte, nolam gestare videtur  
Nudus ob hoc solum, puto ut atra pelle fruatur.

*Scintilla.*

Etsi non caneret, nequaquam pelle careret,  
Quam semel induerat, sed erit quod dicere possis,  
Flagitiosorum certe præconia, summis  
Laudibus accelebrant, omnis virtutis egentes,  
Verius ut dicam, dat nudo opprobria nudus.

*Strabus.*

Si quid in his aliud, nobis edicito, nosti.

*Scintilla.*

D Fulget avaritia, exornatis aurea membris,  
Spicula fert quæ sæpe lætus pulsare pigrescens  
Sufficiant, solidisque accendant corda rapinis ;  
Aurea quod regnat stipata satellite nigro,  
Non aliud portendit enim, quam quod mala quantum  
Luxuries quosdam, sensu distendit avaro  
Tantum pauperies alios devastat adurens,  
Quam subter labuntur aquæ, quia teste poeta,  
Semper avarus eget ; quod desunt freua notabis,  
Quodque super lapides plumbumque et inane metallum

Currit equo, signat se pectore bellua duro,  
 Corde pigro, sensuque cavo regnare superbam.  
 O pestis sine fine nocens, non sufficit omnem  
 Pervolitasse orbem bellis, et cæde potentum,  
 Quin etiam faciem præclara palatia contra  
 Christicolasque greges, videas posuisse nefandam.  
 Ante pedes ternos parentibus undique nervis,  
 Ille tuus sonipes, vacuum super aera nando  
 Tollet, et albentes monstrabitur inter olores,  
 Quam pia corda tuis maculas vis pessima telis.  
 Jam tamen ipsa pedem vanis conatibus unum,  
 Optima nequaquam contra consulta levasti,  
 Nam quotiens procerum tibimet conjungere quem-

[quam

Es cónata, tibi totiens aut obvia mortis  
 Ex insperato venere repagula nigræ,  
 Aut cautela Patrum, quos arx sanctissima semper  
 Substituit, pestem monitis compescuit atram.  
 Deficiat quorum sceptrum de semine nunquam,  
 Donec in ignivoma veniet Rex nube coruscans.

Strabus.

Dignum est, ut video, præmissis tristibus ergo  
 Debita principibus laudum persolvere vota.

Scintilla.

Novi equidem, sed felici nunquam obsuit illi  
 Adversis firmare animum, neque contingit ullum  
 Ante bonum non esse malum; sic numina veruunt  
 Aurea quæ prisci dixerunt sæcula vates.  
 Tempore magne tuo *Cæsar* venisse videmus,  
 Tu pietate reple, quidquid minus esse potestur,  
 Thesauris alii meritis tu comptior esto,  
 Tu bonitate places, alii que tyrannide gaudent,  
 Solus ad omnigenos transis *Rex magne triumphos*  
 Quem te namque vocem, nisi magnum in plebe *Moy-*

[seu,

Qui populos tenebris per lumen ducis adeptis,  
 Qui morum nova templa struis, qui munera Christi  
 Quæ collata tibi cunctis communia præstas.  
 Ille umbram, tu corpus habes, ereino ille remota  
 Arte tabernaculum et saërpentes vinxit aënos  
 De silice hausit aquam, sumens de manna pruinis,  
 Tu vero in populis paradisi ad amœna vocatis  
 Templata regis, fundata sacris Rex magne lapillis,  
 Quorum pensa pater quondam tibi magnus adauxit  
 Aurea cui ludunt summis simulacra columnis  
 Cujus ad ingenium non confero dogma Platonis  
 Lacte fluis et melle simul, petræque sequentis  
 Largiris latices, undis Pharaone necato.  
 Laudibus altithronum celebras per sæcula Patrem,  
 Digna loco cui semper erunt spectacula amœno:  
 Hinc magnum Salomonis opus, hinc templa supremis.  
 Structuris æquanda micant, speculata subter  
 Dant insigne nemus, viridique volantia prato,  
 Murmura rivorum ludunt pecudesque feræque  
 Uri cum cervis, timidis cum caprea damis,  
 Si quoque deinde velis, saltabunt rite leones,  
 Ursus, aper, panthera, lupus, lynceus, elephantis,  
 Rhinoceros, tigres venient, domitique dracones

\* *Fugiente*, Hauck., not. ms.

A Sortiti commune boumque oviumque virectam.  
 Omnia pacatis animalia litibus assunt,  
 Aeriæ summo quercus de vertice lætis  
 Commodulatur aves rostris, et suave susurrant.  
 Ast alia de parte niteus fulgore corusco  
 Auratus discurrit eques, comitante pedestri  
 Agmine, tintinnum quidam, quidam organa pulsant  
 Dulce melos tantum vanas deludere mentes  
 Cœpit, ut una suis decedens sensibus ipsam  
 Femina perdidit vocum dulcedine vitam.  
 Cedant magna tui super est figmenta colossi  
 Roma velit *Cæsar magnus* migrabit ad arces,  
 Francorum quodcumque miser conflaverit orbis  
 En queis præcipue jactabat Græcia sese,  
 Organa Rex magnus non inter maxima ponit.

B Quæ tamen inceptos servent si intacta canores,  
 Deses erit qui sæpe suo quatit aera plectro.  
 Ante tamen spreta jactabit pelle lacernam,  
 Et ferri rapta bacchatus male sonoros  
 Comminuet truacos, et iniquas voce cicutas,  
 Nec frustra, quia nulla suo pro carmine dona  
 Emeruit, saltim ut fulvi pars extima nigros  
 Auri collatis meritis depingeret artus.  
 Interea magnis crepitant tabulata catervis,  
 Quæ clarum sequitur pulcherrima turba *Moysea*.  
 Obstupui fateor gemmis auroque decorum,  
 Et vidi et mecum volvens, tum singula volvi,  
 An Salomona pium, an magnum Davida viderem.  
 Herodem non esse sciens, nec talis honoris  
 Participem, faciat cœli Rex optimus illum.

C Percepi tandem, postquam rigor ossa reliquit,  
 Ossa sacri corrupta Patris, splendore corusco,  
 Hunc cui fulgorem divi consortia verbi  
 Ediderant, qui in terrigenis mitissimus exstat

## DE LIBRO MACHABÆORUM PRIORITY

Machabæo minitante suis  
 Hostibus, armaque terribili,  
 Bellica consociante manu,  
 Fulsit in aureolis, rapidus  
 Sol clypeis, fulgente a chao.

Obtinuit legio unmerum  
 Israel exsuperans cunei  
 Quem validis inimica cohors  
 Instituit prius agminibus  
 Ut populum quateret Domini.

Res inanet hæc imitanda piis  
 Quos furor exagitare feri  
 Dæmonis invidus, aut retrahit.  
 Quosque pericula sæva movent.  
 Martis adhuc terebrare minas.

Agmina dum tua jura velis  
 Quæ tibi nutrit alendo animus,  
 Sternere subsidio Domini  
 Castra volatilis exitii  
 Hostica providus arma nota.

Luminis accipe rite ducem  
 Et loca plana quiete pete  
 Campus amore juvet patulus

Ne maneat piger insolitis,  
Nocte teraris ubi vitis.  
Justitiæ tibi Sol oritur.  
In clypeisque tuis rutilat  
Quæ rata sunt documenta Patrum,  
Quis tua vita tegenda tibi est  
Ne supereris ab hoste tuo.

Efficis hoc duce Machabæo  
Qui vocitatur et ipse Judas  
Dum tua facta pio Domino  
Paudere non trepidas et opus  
Semper agis tibi proficuum.  
Respice magne parens hominum  
Meque tuere, licet fragilem  
Brachia ne mea forte queant  
Prælia quotidiana dolo  
Frangere, quæso, fave, Omnipotens.

## DE SANCTO GALLO.

Vepribus offensus requies ait hæc mea sanctus,  
Dum Levita studens vellet sustollere lapsum,  
Mox cruce defixa sanctum cecinere poema  
Auxilioque sibi, quærent solatia Christi  
En ursi Gallo famulantur pane recepto  
Dum simulat somnum Levita cubando per arvum,  
Sancti ductorem pisces captare volentem  
Feminea in specie terrebant dæmonis iræ,  
Henrico Regi sit præsto gratia Christi,  
Quæ fugat omne malum, jungat et omne bonum.

## DE LOTHARIO IMPERATORE.

At latere e dextro sancti spes optima regni  
Procedit Josuæ præsagi nominis hæres,  
Cui nil defuerit morum, virtutis, honoris  
Qui si sospes erit, postquam te regna polorum  
Sustulerint, visoque Dei lætabere vultu,  
Principe sub Christo, terris cœloque canetur  
Perficietque bonus primordia talia finis.

## DE LUDOVICO REGE.

Inde tuos Jonathas keti dulcissime vultus  
Contemplamur, adest tibi par gratia pacis,  
Par morum probitas, semper victoria compar,  
Digna equidem referes nomen virtute paternum,  
Quamquam cura minor, tamen est tibi gloria con-  
[sors  
Nec doleas quod gaza negat, concordia præstat.

## DE PIPPINO REGE.

Tertia gemma suos unquam non perdat honores,  
De cujus meritis quod non mihi visus inussit  
Haurio florigena læta dulcedine famæ.

## DE JUDITH IMPERATRICE, ET CAROLO AUGUSTORUM FILIO.

Occurrit trepidæ pelagi vastissima proræ  
Illuvies, via quam suadet modo cœpta secundam,  
Sed moles absterret aquæ, atque volubilis obex.

\* Fuit postea abbas Sandionysianus. Scripsit vitam S. Dionysii Areopagitæ tum carmine tum prosa. Hincmari nutritor et sacri palatii clericorum summus, ut loquitur Hincmarus ipse (*Ep. ad Carol., Anal.*

A Vidi equidem cum pulchra Rachel solamen avorum  
Benjamin dextro produceret ordine, cujus  
Larga salus sanctam refovet per sæcla senectam,  
Quem pars quinta super quam lætus percipit alter  
Credo manet, namque ipse suo splendebit honore,  
Ipse tribumque genusque pia virtute creabit,  
In quo mater ovans, quamvis quid passa doleret,  
Gaudia totius prompsit felicia mundi,  
Gratia quæ teneram vestit miranda juventam,  
Maturus jam format honesto in pectore sensus,  
Felix progenies, tali mansura nepote,  
Nomine quem sequitur, factis da Christe sequatur,  
Moribus, ingenio, vita, virtute, triumphis,  
Pace, fide, pietate, animo, sermonibus, ausu,  
Dogmate, consiliis, successu et prole fideli.

B Et si perspicitis non frustra nomine Judith,  
At Judith virtute refert et religione,  
Assyrius cui prædo caput submitis acerbum,  
Illa gulam mortis, fidei mucrone trucidans,  
Libertatis opem salvatis civibus auget.  
Tympana raucisona pulsavit pelle Maria,  
Organa dulcisono percurrit pectine Judith.  
O si Sappho loquax, vel nos inviseret Holda,  
Ludere jam pedibus, vel ferre futura valeres,  
Quidquid enim tibi metus sexus subtraxit egestas,  
Reddidit ingenis, culta atque exercita vita,  
In qua multa simul nobis miranda videmus,  
Semine stat locuples, apparet dogmate dives,  
Est ratione potens, est cum pietatē pudica,  
Dulcis amore, valens animo, sermone faceta,  
C Læta cubans, sit læta sedens, sit læta resurgens,  
Læteturque poli felix in sede locata.

## DE HILDUINO A ARCHICAPPELLANO.

Protius in magno magnus procedit Aaron  
Ordine mirifico, vestis redimitus honore,  
Punica tintinnis respondent mala sonoris,  
Mala fidem, tintinna sonant documenta salutis,  
Quis utrisque pius, vario pater ordine fulget,  
Et divina sacro, celebrat celer organa cultæ.  
Ante tibi contingit aquis, Thetis ada carere,  
Idola quam tantus coquat exsecranda Sacerdos.  
Idola quæ plebem stravere securibus aham,  
Idola avarus habet, tu dicis apostole Christi.  
I decus, i mundi melioribus utere fatis.

D Vive Deo felix, felici sine potire.

## DE EINHARTO MAGNO EGINHARDO.

Nec minor est magni reverentia patris habenda,  
Beseleel fabre primum qui percipit omne  
Artificum præcautus opus, sic denique summus,  
Ipse legens infirma Deus, sic fortia tenuit.  
Magnorum quis enim majora receperat unquam  
Quam radiare brevi nimium miramur homullo.

## DE GRIMALDO MAGISTRO.

Quamvis subter agas Regum tabularia vitam,

I, ep. 60); illud enim erat archicapellanorum munus ut clericis palatii præessent. *Basn.*

<sup>b</sup> Fuit imperatoris capellanus, Wetini frater cui visiones illius abbatis dicavit Walafridus. *Basn.*

Non te prætereo, specubusne latebis Homere,  
 Novi namque Sicana tibi spelæa placere,  
 Solus ubi mensis Musarum et amore fruaris,  
 Sæpe tamen magnis victoribus optima crudis <sup>a</sup>  
 Carmina, tempus erit rutilo te Sole carere.  
 Corporis at nostri si singula membra loquaces  
 In linguas vario rerum vertuntur ab usu,  
 Argutæ aut setis possint crevisse cicutæ  
 Omnibus impar ero magnorum promere laudes,  
 Ut dignum est procerum melius miranda tacemus,  
 Quam tam magnum humili pondus sermone levemus.  
 Cura mihi fuerat tales cognoscere fasces.  
 Rimabarque sagax tantarum munia rerum,  
 Dumque sitim jam pene sacro restrinximus haustu,  
 Et sitis est ingens tam fervida cura <sup>b</sup> videndi,  
 Quæritur unde essem, et missu cujatis adessem;  
 Obstupui et totam pavitans rem rex ordine pando,  
 Sufficiat vidisse semel, laudare perennis  
 Instat amor, divina manum clementia vestram  
 Omnibus in populis faciat retinere trophæa,  
 Felicemque patrum famam cum prole togatam,  
 Et fieri in magno allectos per sæcla senatu  
 Utque timent vestros lætis in saltibus arcus  
 Ursus, aper, timidusque lepus, cervique fugaces,  
 Damma, lupus, immane boumque examen agrestum.  
 Sie Vulgar [Bulgar] sarræque Cynos malus hospes

[Hyberis

Brutus Britto, Danus versutus, et horridus Afer.  
 Subdat honorandis sua colla exterrita dextris.  
 Nunc tandem crevit felix respublica, cum sat  
 Et reges sapiunt, simul et regnant sapientes.  
 Tetricæ stulte vale, quia te suadente canebam,  
 Non mirum est vitii nostram sordere camenam  
 Nec mihi materiam, nec verba ostendere nosti,  
 Hæc tibi si qua ferat ratio tum Musa nitebis  
 Hic calamum placuit vesper jam figere surgit.  
 Edidit hæc Strabus, parvissima portio fratrum,  
 Angia quos vestris insula alit precibus.  
 Strabonem quamquam dicendum regula clamet,  
 Strabum me ipse volo dicere, Strabus ero.  
 Quod factor vitia vitavit opus, si dicere fas est,  
 Hoc vitiatum edam nomine, parce Deus.

## AD JUDITH IMPERATRICEM.

Omnia qui solus rerum secreta tuetur,  
 Præmia qui fidei devotis mentibus offert,  
 Illius arbitrio factum, nutuque fatebor  
 Ut qui corde humili vobis fidiissimus esse,  
 Jam pridem statui, tandem quo nescio casu,  
 Servitio attrahere vestro, prolisque beate,  
 Quam vestris regnique simul profectibus hujus,  
 Alma Dei pietas concessit surgere magni,  
 Vos vestrosque Dei semper miserata potestas  
 Protegat, exaltet, firmet, regat, armet, adornet  
 Augustæ hæc humilis mitit munuscula Strabus  
 Pignora multorum domino transmissa sequestro  
 Pacis amatrix, lucis amica, quæ bona cuncta,  
 Mente tueris, hæc mea clemens, percipe scripta.

<sup>a</sup> *Cudis* Hanck., not. ms.<sup>b</sup> *Rura*, id.

## A AD EANDEM DE QUODAM SOMNIO.

Temporis infausta sub potestate dolendi  
 Dum fraudis commenta pios populumque patremque  
 Opprimerent, sanctamque fidem delere parent  
 Præscripta, exiliis, odio, vi, carcere, ferro,  
 Tunc, jacuere boni nebula mœroris opaci,  
 Solaque per gremium regni nutantis ineptos  
 Perfida exeruit terrore tyrannidis ausus,  
 Dum mihi sollicito, et recti pro parte gementi  
 Sæpius ingentes fluxere in pectora curæ  
 Nec requies præsaga mihi per somnia, donec  
 Haud dubia virtute Deus, prisca atra timoris  
 Nubila decutiens, nitidum sperare serenum  
 Edocuit, tenebris dum nox includeret altis  
 Pallida, quod terram et longum quod inane vocamus.

B Dum sopor internis animalia fessa medullis  
 Solvit, et angores longi curasque diei  
 Munere divino, moderamine temperat æquo  
 Visa libri series coram pulcherrima longi  
 Ante meos vultus, metricis vi versibus, omnem  
 Rite superficiem, gestabat in ordine plenam,  
 Dumque avidus rerum, cantus per singula lector  
 Irem, animadverti seriem de casibus ipsam,  
 Et regni et regis, textu resonare pedestri,  
 Cæsaris hic nomen quadam sub imagine versum,  
 Proque sacro semper Ludovici Equitatus illie  
 Nomine scriptus erat, neque me cognominis hujus.

Turbabat novitas, cum causa videlicet ipsa  
 Personam exprimeret, notis notissima gestis  
 Namque legebatur, geminæ discessio fraudis  
 C Impietas, raptusque duplex, patientia victrix,  
 Rectoris, rerumque decus reparabile semper.  
 Cumque oculi, sensus, aures, atque intima cordis  
 Antra sibi arderent relegendo sive legendo  
 Frater ab aspectu librum, miracula cujus  
 Præbuit eripiens, memori superaddidit ore :

<sup>c</sup> Tristior ex oculis humeros <sup>d</sup>, quam tota decebat  
 Pectora, non longe passuri damna ruinæ.  
 Evigilans, pariterque volens retinere quod hausi,  
 Vix versus in fine duos, et nomen aductum  
 Mente recordabar, reliquorum obliviam passus  
 Nominis auspicio paucis spem protinus auxi  
 Veloces virtutis opes Equitatus ille  
 Portendebat, idemque sequens assertio firmat  
 Tristari nimium, tolerantem pondera dura  
 D Non debere, citos facturum in læta recursus.  
 Hæc ego cum videam factis impleta, quid ultra  
 Occulerem, placuit vobis efferre probanda  
 Quæ nobis longi nutribant gaudia voti.  
 Augustæ, pauper decies dat munera quina  
 Strabo, petens ventam, signat quam calculus idem.

## LUDOVICO IMPERATORI.

Vilia pro meritis sunt hæc munuscula vestris,  
 Sed tamen ex pleno quæ dat amore fides,  
 Quam vobis servare diu, totumque per ævum  
 Hanc animam veluti nitam ad usque obitum.  
 Quid mihi quid possit consistere clarius unquam,

<sup>c</sup> Videtur sensus imperfectus. *Cass.*<sup>d</sup> *Humor* Hanck., not. ms.

Gloria quam Domini continuata pii?  
 Hanc sacer adventus Christi virtute potenti,  
 Auxit in affectum lætitiæque novam.  
 Parvulus ille quidem carnis de parte vocatus  
 Grandia nominibus sex et opima tenet.  
 Fortis et ipse Deus, mirabilis et pater ævi est  
 Alterius, pacis, consiliique potens.  
 Ipse pio vires divinaque munera regi  
 Et clarum æterno tempore det columen.  
 Pacem consilio faciat retinere salubri  
 Quem paci æternæ muneribusque parat.  
 Hic vos cum vestris repetitis sæpius annis  
 Hæc ad festa Deus provehat incolumes.

## IUDITH AUGUSTÆ.

Multi quidem veniunt meritis non debita nostris  
 Quæ probitate sua nos hilarare queant.  
 Pauca sinisterius torquent tamen obvia flatum  
 Quois aliquot vobis me reticente patent.  
 Non horum extremum est, quod nullis jussio memet  
 Vestra ligat causis in quod adesse datur.  
 Non faciem video, non haurio verba, sed inter  
 Spem dubito atque metum, displiceam an placeam?  
 Conscia corda tamen fidel, votique fidelis  
 Non desperare me meliora docent.  
 Sufficiat præfixa fides, orabo quod ipse  
 Hactenus orabam, quæque petenda reor.  
 Vita, præsidio, pace et solamine Christi,  
 Vos vestrosque simul tempus in omne frui.  
 Proxima sanctorum quod nos per festa dierum  
 Plenius acturos credimus et volumus.

DE OSSE DAMULÆ PER QUOD ARBUSCULA CREVIT,  
D IMPERATOREM LUDOVICUM.

Arboris est altrix quondam vagina, medullæ  
 Tibia germen habet, nempe bonum omen erit.  
 Quod cortex humore caret, quod durior ipse est  
 Robore miramur, talis in osse vigor.  
 Nil, Cæsar, tibi magne vacat venabere Dammas  
 Ossibus ex quarum silva oriatur, ave.

## AD CAROLUM JUVENEM.

Natus et egregie, et cultu nutritus herili,  
 Disce quid auctori retribuas Domino.  
 Justitiæ virtus primis adolescat ab annis,  
 Tecumque hoc sana mente senescat opus  
 De pietate patris potius, quam stemmate regni  
 Degenerare ulla conditione time.  
 Si recolamus avos atavosque et magna priorum  
 Nomina, tum solum proderit hæc series.  
 Si sacra nobilitas pulchro spectamine morum  
 Fulgeat exclusis inscitæ nebulis.  
 Gaudeat ergo sequax famulorum turba tuorum  
 Quos tantæ reficit indolis auspiciis.  
 Nam nihil est quod adhuc felicibus avocet annis,  
 Omnia quæque geris, spem faciunt animis.  
 Forma decore nitens, animusque capacior ævo,  
 Et quod præcipuum est, zelus amorque Dei.

\* Fuit episcopus Antlssidorensis; ad quem scripsit Rabanns, cum quo recensetur inter Stercora-  
 nistas. BASN.

A Incipe quod tandem maturior expleat ætas  
 Quod primo imbibierint vasa, diu sapiunt.  
 Majestas tibi cuncta Dei det prospera semper  
 Et vitæ æternæ dulcia dona ferat.

## HILTUINO [HILDUINO] SENIORI.

Si condire meos mellis dulcedine versus,  
 Sancte pater, possem, vel decorare rosas,  
 Non hæc pompa tamen condigna nitoribus esset,  
 Quos morum et sensus cum probitate geris.  
 Et tanto me vestra quidem clementia cultu  
 Suscepit, quantum promeruisse velim.  
 Nil servivi, nil merui, tamen ecce repente  
 Immerito assumptus pauper, honore fruor.  
 Et fruor, ac vestra jucunder pace per ævum,  
 Et vita et meritis, atque salute sacra.

B Compensare tibi nulla pro parte quod actum est  
 Sufficio, Dominus sed retributor erit.  
 Cujus ob intuitum, nec nos, nec nostra videris  
 Despiciere, affectu sed tolerare pio.  
 Sum quapropter, eroque ex toto corde fidelis  
 Vobis et vestris tempus in omne satis.  
 Obsecro, posco, precor, Domini protectio vosmet  
 Ut tegat, atque regat, firmet, inaltet, amet.

## HERIBALDO \* EPISCOPO IN PERSONA CAROLI.

Non minimas grates, non parva rependere tantis  
 Præmia nos meritis velle, Heribalde, putes.  
 Quod tremebundus ad hoc nostro non segnis honori  
 Litterulas pleno mittis amore litas.

Jam completa quidem testantis verba Prophetæ  
 C Novimus, effectu sed repetita novo.

Et venit ad Dominum laudatio plena timoris,  
 Aurum fert Aquilo, frigore sæpe rigens.  
 Pectore quippe tuo, flammæ ardere priores  
 Indicat igniculus, quem tua scripta gerunt.  
 Et quia scis nostrum justo moderamine mora  
 Parcere subjectis, et tolerare malos.  
 His tibi pro donis, reddentur munera plura  
 Quam tibi perfidiæ lucra tulisset amor  
 Si quam dulcis inis, tam dulcis in extima tendes  
 Mi dulcedo tua, dulcior usque manet.  
 Disce gradus stabilire tuos, ne pendula rursus  
 Semita, saxosum digrediat iter  
 Faustus in antiquo jam disce senescere nido  
 Donec vile tegat candida pluma caput.

D Tum febres tussimque gravem, turpemque poda-  
 [gram

Perpetiens, laribus immoriere tuis.  
 Hæc optasse tibi signum est redamantis amici  
 Vel mitis domini, vel patientis heri.  
 Sis felix nostrisque scias tua cordibus apte  
 Seria permistis complacuisse jocis.  
 Sæpius hocce gerens, animos perpende fideles,  
 Atque voluntatis mutua disce meæ.  
 Indigeas quotiens, toties per sæcla valeto  
 Sed nunquam nostri immemor esse velis.

## AD LUITGERUM CLERICUM.

Dulcibus officii et amica mente colendo  
Luitgero Strabus paucula verba dedit.  
Parva licet fuerit nostræ dilectio partis,  
Credo tamen memorem te satis esse mei.  
Quidquid habes dextrum, gaudens volo: porro sini-

[strum

Si quid adest doleo, cordis in oppidulo.  
Unicus ut matri, terris ut lumina Phœbi  
Ut ros graminibus, piscibus unda freti:  
Aer ut oscinibus, rivorum et murmura pratis,  
Sic tua, pusiole, chara mihi facies.  
Si fieri possit, fieri quod posse putamus,  
Ingere te nostris visibus, oro, celer.  
Nam quia te propius didici consistere nobis  
Non requiesco, nisi videro te citius.  
Excedat numeros astrorum, poris, arenæ,  
Gloria, vita, salus, atque valere tuum.

## ITEM AD IPSUM.

Chare venis subito, subito quoque chare recedis,  
Audio non video, video tamen intus, et intus  
Amplector fugientem et corpore non pietate.  
Certus enim ut fueram, semper, eroque foveri  
Corde tuo me, corde meo te. Nec mihi tempus  
Suadeat ullum, aliud tibi, nec persuadeat ullum  
Visere si poteris, sat erit, si videro gratum,  
Siu alias, rescribe aliquid, tua tristia novi  
Atque dolens recolo, dolor est possessio mundi,  
Quæque serena putas, magis hæc in nubila tristes  
Et tenebras fugiunt, volucris qui pendet in orbe  
Nunc scandit, nunc descendit, rota sic trahit orbis <sup>a</sup>.

## AD LUDOVICUM CLERICUM.

Cui, Ludovice, tui donasti munus amoris  
Hæc tibi dat Strabo verba salutis, ave.  
Vestra licet vilem fecit promissio memet  
Versibus audere vos monuisse meis.  
Nam quamvis magnos mundi teneatis honores,  
Non vos credo tamen spernere nos minimos.  
Divitias non dico hominum, dum spesque fidesque  
Aruerint, solus tum superabit amor.  
Non vestis, non ulla fero tibi dona metalli  
Solo servire quæro in amore tibi.  
Totus enim sensu, verbo, factisque studebo  
Promissum tibimet reddere amoris opus:  
Esto memor memoris, Dominoque favente valetio,  
Tot bona percipiens, quot meruisse sat est

## AD BODONEM HYPODIACONUM.

Hæc tibi dat Strabo, charissime pusio Bodo,  
Paucula parva licet verba legenda tuus.  
Quem fervore pari dudum defiximus arvis,  
Surculus, ad euperos prodeat ille Notos.  
Pura per assiduus surgat dilectio motus,  
Donec firma polos, astraque adire queat.  
Sis memor in precibus, reddis dum vota Tonanti

<sup>a</sup> Mallem orbem. Hanck., not. ms.

<sup>b</sup> Quis sit præceptor palatii explicat alibi Walafri-  
dus: « Quomodo, inquit, sunt in palatiis  
præceptores vel comites palatii qui sæcularium cau-

A Strabonis, memor est semper et ipse tui.  
Quod Domino sectare placet, quod jussit, amato;  
Quod spondet, speres, quod prohibet, fugias.  
Dilige virtutes, vitiis procul omnibus esto.  
Præmia certa bonis, pœna datur miseris.  
Ad meliora tuos ducat Deus omnia sensus  
Et tibi perpetuo munera magna ferat.  
Candide, chare vale, charissime semper ubique,  
Pusio candidule, candide pusiole.

## AD GOTABERTUM ITALICUM.

Non magis est nato lætata Verona Catullo  
Mantua nec tantum ipsa Marone suo,  
Lætiior aut Hellas magnam fundebat Homerum,  
Corduba vel Senecas misit et ipsa duos,

B Quam te, si valeas, crescet doctore Ticinum,  
Fortunate puer, Tullius alter eris.  
Sis quicumque vale, vel sis quicumque futurus  
Noster eris, valeas poscimus in Domino.

AD THOMAM PRÆCEPTOREM PALATII <sup>b</sup>.

Culmen apostolici cœpisti nominis hæres  
Actibus et verbis, promeruisse tibi,  
Qui his sena suo prælegit pectora dono  
Novit Strabonem te retinere animo.  
Gaudeo non tantum mundi quod prospera rident,  
Quantum quod cunctis pro bonitate places.  
Hoc commune malis fieri quia sæpe videmus  
Illud habent soli, qui placere Deo.  
Non dat honor meritum, meritis sed redditus ipse,  
Nec peritura ligant pectora plena Deo.  
C Ut sale, rore, ducum facie; caro, gramina, bella,  
Non sine labe carent, sic ego te, alme pater,  
In Domino sine fine vale, nostrique memento  
Unius siquidem membra sumus capitis.

## AD CONRADUM COMITEM.

Ex quo percipiens vestræ præconia famæ  
Et crebra et vera, hanc ratione bibi.  
Obscuris licet ingenio, natalibus atque,  
Congaudere animo, laudibus his studui.  
Egimus hoc, agimus nunc ipsum, semper agemus,  
Dum vitalis alet pectora nostra calor.  
Quidquid enim possum facto, prece, corde, fideque  
Hoc totum vestro mancipo servitio  
Et si non fuerit vacuum, præsentia quo me

D Vestra hilaret, mente vos tamen intueor.  
Vilibus experiar dictis, liceat, e volenti  
Hinc mihi plura sacris credere dicta volis.  
Nam data si fuerit tandem fiducia fandi  
Vos penes haud apto tempore mutus ero.  
Nobilitatis apex, hominum pater unus et una  
Pauperibus proceres conditione ligans  
Virtutem, vitam, pacemque in sæcula vestram  
Amplificet, firmet, multiplicet, foveat.

## AD RUADBERNUM LAICUM

Ex quo fama tui celebrem mihi nominis auram  
sas ventilant. <sup>b</sup> Fuerunt igitur præceptores iidem ac  
comites palatii ventilandis causis civilibus denun-  
dati a principe. BASS.

Attulit, et fidei robur, rerumque tuarum  
 Cognovi seriem, magno te pronus amore  
 Amplexens, jugi mecum venerabar honore.  
 Et quia quæsitum merui cognoscere tandem  
 Crevit amor, quanto propius pia notio crevit.  
 Quis numerabit enim, quantos persæpe labores  
 Sustuleris? quantisque tuam, *Rodberne*, periculis  
 Credideris vitam dominorum damna gemendo?  
 Dum fraus sæva pium præmeret sibi noxia regem  
 Regiamque humilem, Ligurum clausisset in urbem.  
 In manibus posuisti animam, nec grande putabas  
 Exitium casusque tui discrimina, si quem  
 Moliri p sses juris pro parte vigorem.  
 Quando horum cauta mecum sub mente recorder  
 Miror, et in lacrymas commoto pectore solvor,  
 Et quantum accipio, Domini solatia vires  
 Has tribuisse tibi, certo pro munere credo.  
 Heu quibus insidiis, arcissima septa viarum  
 Alpibus in mediis solers custodia cinxit!  
 Quanta per ingentes fluviorum angustia cursus  
 Terruit, et quotiens trepidum tenuere latebræ,  
 Pauperies pressit, præsens metus, omnia dura,  
 Nullum tempus erat securo munere plenum,  
 Nox obscura diem, noctem lux ipsa timebat:  
 Nulla domo campove quies, timor undique pulsans.  
 Sola fides rectique sibi mens conscia tantum  
 Suasit opus, docuitque aliquam sperare salutem.  
 Cætera sed nimio terrore pericla furenti  
 Sævitiæ cessere hominum; qua sæpe coactus  
 Commutasti habitum famulique vice apta per artem  
 Servitiæ explesti supplex, et mille gerebas  
 Ingeniis quod præcipua virtute nequeres;  
 Sed mens plena fide nullo defessa labore  
 Non ante assumptum, quia vim formidinis unus  
 Deseruit, requiemve habuit, quam prima potentum  
 Corda per Hesperiam scriptis verboque coegit  
 Sacrilegum genuisse nefas; his deinde peractum est  
 Consiliis, ut fessa diu et compressa malorum  
 Ponderibus regina, feris educta tenebris  
 Non sine honore foret; tandemque occutus, et arte  
 Usus adumbrata, venisti et dulcia coram  
 Suscipient mandata pio celer ipse libensque  
 Cæsari, et adjunctis portasti primus amicis.  
 Nec minus illud iter recidivo horrore molestum  
 Insidiisque dolisque tibi fuit undique plenum  
 Cumanum quando arcta lacum custodia nisa est  
 Præclusisse tibi; Domini sed dextra secundos  
 Immittens ventos inimico a litore vexit.  
 Rursus in aeriis, nivium vis Alpibus altis  
 Fecit habere moras, requie inamabile tempus,  
 Has quoque decutiens studiis injuncta benignis  
 Nuntia, sollicito retulisti ex ordine regi,  
 His tibi pro causis et tam felicibus inquam,  
 Ausibus ille redux rex et regina soluta  
 Et cuncti pariter plena pietate fideles,  
 Altius ascribent laudes et nomen honestum,  
 Insuper Omnipotens statuit qui jura fideinque  
 Qui dominos famulosque una radice creatos  
 Non æqua ditone facit, sed amore et honore

**A** Concordare sibi, reddet tibi præmia vera  
 Haud dubiæ fidei, quæ non cum laude volantis  
 Temporis intereant, sed in omnia sæcla redundant,  
 Hæc ætate quidem invalida dum tempora nondum  
 Pube sua teneris florent tincta sub annis  
 Æmula paupertas, dum grandia facta vetaret  
 In probitate sua, temet potuisse volentem  
 Miramur, quæ posse dedit Deus ordine certo.  
 Ergo quis in reliquum de te dubitare sinetur  
 Quantum pro dominis, quantum pro jure fideque  
 Si locus affuerit melior, majorque facultas  
 Desudare velis? qui prima incommoda forti  
 Sustinuisti animo, rebus non victus amaris,  
 Spemque metumque inter dubio discrimine pendens  
 Ante oculos duro versabas pondere mortem.  
**B** Ergo age, fer Domino grates, et munera laudum  
 Justitiamque simul dominorum attende merentum,  
 Tristia deserere, et rursus in læta redire,  
 Nam quid erat mæsto tam desperabile regno,  
 Quam sua depositis iterato posse venire  
 Sceptra, statumque illos adipisci posse priorem;  
 Sed Deus ocelli iudex, atque arbiter æquus,  
 Hos illosque sua juvit virtute fideles,  
 Lætare, exsulta mecum. Nam gaudeo tecum,  
 Hoc quia compleri et completum parte videmus,  
 Ipse quod optavi, saltemque audire cupivi,  
 Quodque per ingentem quæsisisti rite laborem  
 Felix participem qui se cognoscit honesti  
 Et consortem operis, quantum sibi conscius ille  
 Perfidia confusa globis per pectora tabet;  
**C** Tantum, vel potius multo magis, omnia secum  
 Lætitia fomenta habeant, qui fida reservant  
 Corda suis dominis, casusque invicta per omnes.  
 Jam videor nimium fortasse loquacibus usus  
 Hexametris, dum magna meos extendit amores  
 Materies, breviterque pudet dixisse, quod alt  
 Sit dignum ingenio, dignumque poemate longo,  
 Dat decies denos solito ut tecum mediteris amore  
 Jussa Dei, valeasque simul per sæcula cuncta.

## AD ADALHEIDAM.

**D** Si quod mille sonat relationum  
 Assertoribus estque veritatis  
 Ubertate ratum, tacere nitar,  
 Fortasse invidiæ notam subibo.  
 Non hoc ergo meæ placere menti  
 Contingat, potius velim benigne  
 Audire, et sine fraude publicare.  
 Quidquid nam bene de bonis refertur,  
 De vestra fateor probitate, tantus  
 Nosmet rumor alit, rapitque mentes,  
 Ut si dissimilem favere laudi  
 Contra, quod gero, conscientiam sit.  
 Miramur conscientia decorem  
 Quo vos præcipue nitere notum est,  
 Miramur meritum, probosque mores,  
 Quis vos non dubium est placere cunctis,  
 Qui vos laudat, honore se coronat;  
 Qui vos laudat; amat, colitque verum,

Qui vos laudat, habebitur benignus;  
 Qui vos laudat, agit quod est agendum.  
 Non isthæc adulantis ore promo,  
 Nec desidero complacere falsis,  
 Sed veris potius viam loquendi  
 Verbis institui parare rectam.  
 Nam si comperero licere nobis  
 Et si Cunctipotens hoc annuende  
 Clementer dederit, legetis exin.  
 Nostri pectoris indices figuras,  
 Nunc et semper, et hic et in futuro,  
 Salvete in Domino, valet, avete,  
 Vos sanctus Pater, et Patris beata  
 Proles, Spiritus et juvet per ævum.

## FABULA ADMONITORIA AD QUEMDAM.

Cogito quid faciam nuper mihi contigit uno  
 Jam cecidisse loco, canibus lacerabar ibidem.  
 Calcibus hic populi cœno daceras in imo,  
 Si mihi consilium dederis, vitabo per ævum  
 Hanc calcare viam, probra quæ mihi tanta ministrat.  
 Nam vereor ne forte freti me subruat æstus,  
 Cujus ab incursu vix in telluræ receptus  
 Effugi patulas furibundi gurgitis iras.

## SIMILITUDO IMPOSSIBILIIUM.

Albentes capiat corvos, cygnosque nigrantes,  
 Limaces quoque multiloquos, mutasque cicadas,  
 Cornutos adquirat equos, multilosque juvencos,  
 Pisces nare vetet, constanter avesque volare,  
 Fontes stare citos faciat, tum currere montes,  
 Ferri cogat aquas sursum, flammisque deorsum,  
 Limus ad humorem, cera ut durescat ad ignem,  
 Ossaque sanguinibus tumeant, nervique medullis,  
 Lumbrici saliant, reptentque in pulvere cervi,  
 Gallinæ fundant hædos, atque ova capellæ.

## EPITAPHIUM WERDONIS.

Postquam primo homini sævæ sententia mortis  
 Juste ulciscens venit ab ore Dei,  
 Fama licet quosdam lato celebraverit orbe  
 Nominis atque auram ferret ad usque polos  
 Justitia censente tamen, moribunda statutum est  
 Membra sepulchris posse capi brevibus;  
 Hæc magni tam pauca viri tenet area corpus  
 Cujus in ætheria spiritus arce manet.  
 Hujus namque loci fuerat patronus et abba  
 Nomine Werdo Dei plenus amore sui.  
 Egregius sensu, nitidi sermonis abundans,  
 Dogmata commendans moribus eximiis;  
 Sedulitate placens, cunctis affabilis, atque  
 Devota Dominum religione colens.  
 Hunc rexisse gregem pie per quinquennia septem  
 Scitur, et omnigenis accumulasse bonis.  
 Martius Apriles ter deno sole Kalendas

\* Willhelmus Malmesburiensis monachus, de Gestis regum Anglorum libro secundo in *Alfredo II* sic habet: « Hoc tempore creditur fuisse Joannes Scotus, vir perspicacis ingenii et multæ facundiæ, qui dudum concrepantibus undique bellorum fragoribus in Francia ad Carolum Calvum transierat. » Quæ vide.

Dum visit, Werdo mortem obit, astra subit.  
 Hujus pro requie titulum quicumque recenses,  
 Pectore de placido funde preces Domino.

## IN ECCLESIA MONASTERII QUOD RURA VOCATUR.

Hoc templum Stephani celebratur honore dicatum  
 Cum Jacobo nostri fratre simul Domini.  
 Quorum sub precibus, Christi pietate receptis  
 Summi adipiscamur munera larga boni.  
 Hildigrim struxit, Hadabaldus episcopus archi  
 Sanctificavit: honor certus utrumque manet  
 Super unum altare ejusdem ecclesiæ.  
 Istam Dantbertus retinet Martinus et aram,  
 Quorum nos precibus, Christe, tuere piis.

## Super aliud.

B  
 Hic matri Domini sociaris, sancte Gregori,  
 Cum qua pro nobis poscito sceptra Dei.

## Aliud epigramma.

Hanc sancti sub honore Petri renovavit et auxit,  
 Abbas Grimaldus lucis amore domum.  
 Hic ex corde petens divino munere sumet  
 Quod cupit, et votis congrua dona suis.

## Aliud.

Hoc quoque, virgo Dei genitrix veneranda, sacellum  
 Grimaldus humilis compsit honore tuo.  
 Ipsi mercedem, cunctisque precantibus istic,  
 Quod pie præsumunt, dedere posce Deum.

## Aliud.

C  
 Versibus atque metris par est donare poetam  
 Ut mercatori charius est quod amat.  
 Bellica sordenti si portes arma colono  
 Despicit, et munus grande ligonis habet.  
 Miles item fortis, capiat si vomeris usquam  
 Dona, magis lituos deligit atque sparum.  
 Sic quod quisque colit, quærit magis. Hinc tibi  
 [paucos

Crede versiculos, alme pater, volui.  
 Quantum delectet tua me dilectio, ne dum  
 Emanare queam, vix scio et ipse satis.  
 Disciplina tibi nativum et tristior usus  
 Abrasit Scottum a substituitque probum.  
 D Esto jocum reputas quod dixi, sed mihi Chronmal  
 More abiens vestro, tradidit ista loqui.  
 En Fortunati oratus tibi mitto libellos  
 Mensoremque orbis, perlege, scribe, reduce.  
 Sum tuus, esto meus, quod uterque habet ake-  
 [rius sit,  
 Sic ego tu sim alter, tuque mihi alter ego.  
 Per nasum conjuro tuum, mi chare, valet,  
 Et Dominum pro me, quæso, precare libens.

SCRIVERIUS, not. ms. in Canis. — At ab eo tempore quo scripsit hæc Scriverius, multo notior factus est ille Joannes Scotus, de quo plura habes apud Cave, Pinium, ut et in nostra Historia Ecclesiastica, quæ hic referre piget. BASA.



## DE HYMNO TRIUM PUERORUM.

Omnipotentem  
Et benedicant  
Astra polorum  
Solque sororque

Sic quoque Lymphæ,  
Ros pluvixque

Ignis et æstas,  
Frigus et ardor,

Nix glaciesque  
Lux tenebræque

Arida montes,  
Flumina fontes,

Omnia viva,  
Quæ vehit aer,

Cuncta hominum gens

Semper adorent  
Omne per ævum.  
Cuncta, chorique  
Lumina cœli  
Omnipotentem.  
Quæque supernæ,  
Spiritus omnis  
Omnipotentem.  
Cauma geluque  
Atque pruinae  
Omnipotentem.  
Noxque diesque,  
Fulgura nubes  
Omnipotentem.  
Germina colles,  
Pontus et undæ  
Omnipotentem.  
Quæ vehit æquor  
Terraque nutrit,  
Omnipotentem.  
Israel ipse  
Omnipotentem.

## VERSUS IN QUODAM MANTILI.

Pinxit imaginibus rerum studiosa coruscis  
Hanc ita. pallam arte manuque sagax.  
Si tam multa unam fabre fluxere figuram  
Quam pulchre binos colligit unus amor.  
Orbe voluta suo nitidæ petulantia carnis  
Vento flante perit, stat tamen aptus amor.

## AD WERDRICHUM MONACHUM.

Nulla fides tecum, retinent mendacia totum,  
Vulpibus assimilis esse videris enim.

## VERSUS IN BACULO.

Si mihi pes lapsset, relevans vice tu pedis asta.

## VERSUS IN FLAGELLO.

Postquam nulla meis creverunt germina ramis  
Ferre minas Cereri, fructumque refundere cœpi.

## IN CAPULO CULTELLI.

Per ferrum efficio, per me quod non facit ullus,  
Sic tibi sit ferrum utile, me retine.

## ITEM IN ALIO.

Quid natura mihi simulata, quid indat imago,  
Dic prudens uno nomine si sapiens.

## IN MANICIS.

Ecce sumus geminæ socia paritate sorores  
Sic tamen una vice vitet ut alterius.  
Dic cate quid faciat, quod nil perfeerat unquam?  
Vel quem dent liquido, muta labella sonum.

## IN TABULA.

Pau Jo quod ignoro, nec contradico petenti.

## IN CEREO.

Hujus, Christe, manus factrices dirige cerei.

## IN CONVIVIO.

Sal, panis, porrum, pisces, vinum, cibus adsunt,  
Delicias regum nolo videre modo.

## A

## AD EPISCOPUM FEREND.

Apparet ecce novum regali stemmate donum.  
Urbs, persona, locus, regio, tribus, insula, mundus,  
Undique congestis numero sine lanceque lucris.  
Conciliare tuum, voto certante favorem.  
India mittit ebur, croceos dat Tmolus odores  
Aurum turbidulus solito plus egerit Hermus,  
Te propter geminis fraudatur opima Canopus  
Pontus, et ostriferi fauces vacuantur Abydi,  
Engaddi lacrymam fundit tibi cortice lætam,  
Docta minus sibi visa Tyros incusat hebetes  
Muricis, haud dignos se giudice fassa rubores,  
Epirus palmas simul, atque Mosella novellas  
Ceu pennatorum certant tibi gignere equorum,  
Ἀρρῦπιον albentes depromit Suevia montes.  
B Chrysea te vivente diu fore sæcula spondens,  
Hæc inter gemmam nec tuta valle repertam  
Gemmam lucidulam, raram, charam, pretiosam  
Transmittit propius prompto tibi pectore dulcis (δού-  
[loc])  
Ooliab sculpsit, qua ðeseleelque notavit,  
Voce quidem Græca gemmam testante probatam,  
Quippe agathes, egathos, bonus est lapis, ipse fa-  
[teris,

Bactrica non ebeni radiat sic forma nigelli,  
Nec sic augustum decorant amethystina collum.  
Vel jaspis fulvo cum clausus fulgurat auro.  
Istic si Davidis resideret vertice regis,  
Omnigenas proprio superasset lumine flammias.  
C Denique si vatis Moysi sub pectore fratris,  
Cogeret undenas sibi jus concedere gemmas,  
Hæc tibi si gratus fuerit, licet ore nigratus,  
Suevia fors ullum si profert amne lapillum,  
Lacteolum, niveum, parium, seu scilicet album  
Hunc tibi larga tui præbebit dextera servi,  
Nec parcum dices dum fert Alemannia cautes,  
Nec tibi Saxonia satius dant saxea dona  
Sed vice tu nostra obsequio lapis acriter insta,  
Dum veniens præsto valeam supplere quod opto

## AD ALIUM EPISCOPUM.

Eheu mœrentem renuit dictatio mentem,  
Aufugiens tristis confusa cubilia cordis.  
Cuncticreans Genitor, mihimet succurre misello,  
Filius atque pius, qui sæcula cuncta gubernas,  
Spiritus alme veni, confer tu verba precanti;  
D Sancta Dei genitrix nostri miserescere rogamus.  
Asmata digna viro sunt nunc dicenda sereno,  
Nomine . . . . perspicuo Domino.  
Germine virtutum polles, et dogmate fulges,  
Doctiloquosque sophos arte tua superas.  
Vos laudant omnes, quos Francia gignit amœna  
Norica regna simul, vos decorare student.  
Suevia fida parens, jam comptis exilit odis  
Gaudia magna canens, et super æstra sonans.  
Exsultant juvenes lætantes ac seniores  
Pontificem egregium, Suevia quem genuit  
Regis honor populis solatia larga ministrans,  
Cunctis es mihi, dapsilis et miseris.  
Si mihi centenas linguas natura pararet,

Qui vos laudat, habebitur benignus;  
 Qui vos laudat, agit quod est agendum.  
 Non isthæc adulantis ore promo,  
 Nec desidero complacere falsis,  
 Sed veris potius viam loquendi  
 Verbis institui parare rectam.  
 Nam si comperero licere nobis  
 Et si Cunctipotens hoc annuende  
 Clementer dederit, legetis exin.  
 Nostri pectoris indices figuras,  
 Nunc et semper, et hic et in futuro,  
 Salvete in Domino, valete, avete,  
 Vos sanctus Pater, et Patris beata  
 Proles, Spiritus et juvet per ævum.

## FABULA ADMONITORIA AD QUEMDAM.

Cogito quid faciam nuper mihi contigit uno  
 Jam cecidisse loco, canibus lacerabar ibidem.  
 Calcibus hic populi cæno demersus in imo,  
 Si mihi consilium dederis, vitabo per ævum  
 Hanc calcare viam, probra quæ mihi tanta ministrat.  
 Nam vereor ne forte freti me subruat æstus,  
 Cujus ab incursu vix in tellure receptus  
 Effugi patulas furibundi gurgitis iras.

## SIMILITUDO IMPOSSIBILIIUM.

Albentes capiat corvos, cygnosque nigrantes,  
 Limaces quoque multiloquos, mutasque cicadas,  
 Cornutos adquirat equos, mutilosque juvencos,  
 Pisces nare vetet, constanter avesque volare,  
 Fontes stare citos faciat, tum currere montes,  
 Ferri cogat aquas sursum, flammisque deorsum,  
 Limus ad humorem, cera ut durescat ad ignem,  
 Ossaque sanguinibus tumeant, nervique medullis,  
 Lumbrici saliant, reptentque in pulvere cervi,  
 Gallinæ fundant hædos, atque ova capellæ.

## EPITAPHIUM WERDONIS.

Postquam primo homini sævæ sententia mortis  
 Juste ulciscens venit ab ore Dei,  
 Fama licet quosdam lato celebraverit orbe  
 Nominis atque auram ferret ad usque polos  
 Justitia censente tamen, moribunda statutum est  
 Membra sepulchris posse capi brevibus;  
 Hæc magni tam pauca viri tenet area corpus  
 Cujus in ætheria spiritus arce manet.  
 Hujus namque loci fuerat patronus et abba  
 Nomine Werdo Dei plenus amore sui.  
 Egregius sensu, nitidi sermonis abundans,  
 Dogmata commendans moribus eximiis;  
 Sedulitate placens, cunctis affabilis, atque  
 Devota Dominum religione colens.  
 Hunc rexisse gregem pie per quinquennia septem  
 Scitur, et omnigenis accumulasse bonis.  
 Martius Apriles ter deno sole Kalendas

\* Willhelmus Malmesburiensis monachus, de Gestis regum Anglorum libro secundo in *Alfredo II* sic habet: « Hoc tempore creditur fuisse Joannes Scotus, vir perspicacis ingenii et multæ facundix, qui dudum concrepantibus undique bellorum fragoribus in Francia ad Carolum Calvum transierat. » Quæ vide.

Dum visit, Werdo mortem obit, astra subit.  
 Hujus pro requie titulum quicumque recensens,  
 Pectore de placido funde preces Domino.

## IN ECCLESIA MONASTERII QUOD RURA VOCATUR.

Hoc templum Stephani celebratur honore dicatum  
 Cum Jacobo nostri fratre simul Domini.  
 Quorum sub precibus, Christi pietate receptis  
 Summi adipiscamur munera larga boni.  
 Bildigrim struxit, Hadabaldus episcopus archi  
 Sanctificavit: honor certus utrumque manet  
 Super unum altare ejusdem ecclesiæ.  
 Istam Dantbertus retinet Martinus et aram,  
 Quorum nos precibus, Christe, tuere piis.

## Super aliud.

Hic matri Domini sociaris, sancte Gregori,  
 Cum qua pro nobis poscito sceptræ Dei.

## Aliud epigramma.

Hanc sancti sub honore Petri renovavit et auxit,  
 Abbas Grimaldus lucis amore domum.  
 Hic ex corde petens divino munere sumet  
 Quod cupit, et votis congrua dona suis.

## Aliud.

Hoc quoque, virgo Dei genitrix veneranda, sacellum  
 Grimaldus humilis compsit honore tuo.  
 Ipsi mercedem, cunctisque precantibus istic,  
 Quod pie præsumunt, dedere posse Deum.

## Aliud.

Versibus atque metris par est donare poetam  
 Ut mercatori charius est quod amat.  
 Bellica sordenti si portes arma colono  
 Despicit, et munus grande ligonis habet.  
 Miles item fortis, capiat si vomeris usquam  
 Dona, magis lituos deligit atque sparum.  
 Sic quod quisque colit, quærit magis. Hinc tibi  
 [paucos

Crede versiculos, alme pater, volui.  
 Quantum delectet tua me dilectio, ne dum  
 Emanare queam, vix scio et ipse satis.  
 Disciplina tibi nativum et tristior usus  
 Abrasit Scottum \* substituitque prohum.  
 D Esto jocum reputas quod dixi, sed mihi Chronmal  
 More abiens vestro, tradidit ista loqui.  
 En Fortunati oratus tibi mitto libellos  
 Mensoremque orbis, perlege, scribe, reduce.  
 Sum tuus, esto meus, quod uterque habet alte-  
 [rius sit,  
 Sic ego tu sim alter, tuque mihi alter ego.  
 Per nasum conjuro tuum, mi chare, valeto,  
 Et Dominum pro me, quæso, precare libens.

SCRIVERIUS, not. ms. in Canis. — At ab eo tempore quo scripsit hæc Scriverius, multo notior factus est ille Joannes Scotus, de quo plura habes apud Cave, Pinium, ut et in nostra Historia Ecclesiastica, quæ hic refertur piget. BASN.

## DE HYMNO TRIUM PUERORUM.

Omnipotentem  
Et benedicant  
Astra polorum  
Solque sororque

Sic quoque Lymphæ,  
Ros pluviæque

Ignis et æstas,  
Frigus et ardor,

Nix glaciesque  
Læx tenebræque

Arida montes,  
Flumina fontes,

Omnia viva,  
Quæ vehit aer,

Cuncta hominum gens

Semper adorent  
Omne per ævum.  
Cuncta, chorique  
Lumina cœli  
Omnipotentem.

Quæque supernæ,  
Spiritus omnis  
Omnipotentem.

Cauma geluque  
Atque pruina  
Omnipotentem.

Noxque diesque,  
Fulgura nubes  
Omnipotentem.

Germina colles,  
Pontus et undæ  
Omnipotentem.

Quæ vehit æquor  
Terraque nutrit,  
Omnipotentem.

Israel ipse  
Omnipotentem.

## VERSUS IN QUODAM MANTILI.

Pinxit imaginibus rerum studiosa coruscis  
Hanc it. . . pallam arte manuque sagax.  
Si tam multa unam fabre fluxere figuram  
Quam pulchre binos colligit unus amor.  
Orbe voluta suo nitidæ petulantia carnis  
Vento flante perit, stat tamen aptus amor.

## AD WERDRICHUM MONACHUM.

Nulla fides tecum, retinent mendacia totum,  
Vulpibus assimilis esse videris enim.

## VERSUS IN BACULO.

Si mihi pes lapsset, relevans vice tu pedis asta.

## VERSUS IN FLAGELLO.

Postquam nulla meis creverunt germina ramis  
Ferre minas Cereri, fructumque refundere cœpi.

## IN CAPULO CULTELLI.

Per ferrum efficio, per me quod non facit ullus,  
Sic tibi sit ferrum utile, me retine.

## ITEM IN ALIO.

Quid natura mihi simulata, quid indat imago,  
Dic prudens uno nomine si sapiens.

## IN MANICIS.

Ecce sumus geminæ socia paritate sorores  
Sic tamen una vice vitet ut alterius.  
Dic cate quid faciat, quod nil perfeerat unquam?  
Vel quem dent liquido, muta labella sonum.

## IN TABULA.

Pan lo quod ignoro, nec contradico petenti.

## IN CEREO.

Hujus, Christe, manus factrices dirige cerei.

## IN CONVIVIO.

Sal, panis, porrum, pisces, vinum, cibus adsunt,  
Delicias regum nolo videre modo.

## A

## AD EPISCOPUM FEREND.

Apparet ecce novum regali stemmate donum.  
Urbs, persona, locus, regio, tribus, insula, mundus,  
Undique congestis numero sine lanceque lucris.  
Conciliare tuum, voto certante favorem.  
India mittit ebur, croceos dat Tmolus odores  
Aurum turbidulus solito plus egerit Hermus,  
Te propter geminis fraudatur opima Canopus  
Pontus, et ostriferi fauces vacuantur Abydi,  
Engaddi lacrymam fundit tibi cortice lætam,  
Docta minus sibi visa Tyros incusat hebetes  
Muricis, haud dignos se iudice fassa rubores,  
Epirus palmas simul, atque Mosella novellas  
Ceu pennatorum certant tibi gignere equorum,  
Ἀπυρπίου albescentes depromit Suevia montes.

B Chrysea te vivente diu fore sæcula spondens,  
Hæc inter gemmam nec tuta valle repertam  
Gemmam lucidulam, raram, charam, pretiosam  
Transmittit proprius prompto tibi pectore dulus (δού-  
[λορ])

Ooliab sculpsit, qua peseleelque notavit,  
Voce quidem Græca gemmam testante probatam,  
Quippe agathes, egathos, bonus est lapis, ipse fa-  
[teris,

Bactrica non ebeni radiat sic forma nigelli,  
Nec sic augustum decorant amethystina collum.  
Vel jaspis fulvo cum clausus fulgurat auro.  
Istic si Davidis resideret vertice regis,  
Omnigenas proprio superasset lumine flammæ.  
Denique si vatis Moysi sub pectore fratris,  
C Cogeret undenas sibi jus concedere gemmas,  
Hæc tibi si gratus fuerit, licet ore nigratus,  
Suevia fors ullum si profert amne lapillum,  
Lacteolum, niveum, parium, seu scilicet album  
Hunc tibi larga tui præbebit dextera servi,  
Nec parcum dices dum fert Alemannia cautes,  
Nec tibi Saxonia satius dant saxeæ dona  
Sed vice tu nostra obsequio lapis acriter insta,  
Dum veniens præsto valeam supplere quod opto

## AD ALIUM EPISCOPUM.

Ehen mœrentem renuit dictatio mentem,  
Aufugiens tristis confusa cubilia cordis.  
Cuncticreans Genitor, mihimet succurre misello,  
Filius atque pius, qui sæcula cuncta gubernas,  
Spiritus alme veni, confer tu verba precanti;  
D Sancta Dei genitrix nostri miserescere rogamus.  
Asmata digna viro sunt nunc dicenda sereno,  
Nomine . . . . . perspicuo Domino.  
Germine virtutum polles, et dogmate fulges,  
Doctiloquosque sophos arte tua superas.  
Vos laudant omnes, quos Francia gignit amœna  
Norica regna simul, vos decorare student.  
Suevia fida parens, jam comptis exilit odis  
Gaudia magna canens, et super astra sonans.  
Exsultant juvenes lætantes at seniores  
Pontificem egregium, Suevia quem genuit  
Regis honor populis solatia larga ministrans,  
Cunctis es mihi, dapibus et miseris.  
Si mihi centenas linguas natura pararet,

Ortius et totidem mille soni flerent,  
 Carnina laude tui non possem dicere digna  
 Nec sonitus vocis prendere cuncta valet.  
 Nobilitas generis cognoscitur omnibus horis.  
 Progenies clara vos generavit ovans,  
 Corpore sat pulcher, mentis virtutibus altus,  
 Omnibus in rebus comptus es atque bonus.  
 Tu clarus constas, tu lucidus optimus archos [princeps]  
 Nobilis in verbis, nobilior meritis.  
 Fu Phœbum superas, errantia sidera septem,  
 Hesperus ac pulcher te superare nequit.  
 Moribus ornatus fidei, firmissimus auctor,  
 Tu speciosus enim totus ad usque pedes.  
 Fu refoves inopes, quoque das bonus optima quæque.  
 Accipiasque simul gaudia perpetua.  
 Nunc precor ut valeas felix per climata cosmi [mundi]  
 Ac memor esse mei, ne dubites famuli.

ALIUD EPIGRAMMA.

Si decus argenti pretium mihi, seu foret auri,

A Aut etiam pulchros habuissem forte lapillos,  
 Hæc tibi tanta, pater, tribuissem dona libenter.  
 Hæc quia non habeo, quæ possum largior ultro.

ALIUD.

Ut gaudere solet fessus jam nauta labore  
 Desiderata diu littora nota videns,  
 Haud aliter scriptor optato fine libelli  
 Exsultat viso, lassus et ipse quidem.

AD AMICAM.

Cum splendor lunæ fulgescat ab æthere puræ  
 Tu sta sub divo, cernens speculamine miro,  
 Qualiter ex luna splendescat lampade pura.  
 Et splendore suo charos, amplectitur uno,  
 Corpore divisos, sed mentis amore ligatos,  
 Si facies faciem spectare nequivit amantem,  
 B Hoc saltem nobis lumen sit pignus amoris.  
 Hos tibi versiculos fidus transmisit amicus,  
 Si de parte tua fidei stat fixa catena,  
 Nunc precor ut valeas felix per sæcula cuncta.

## WALAFRIDI STRABI

### VERSUS

*Quos post annum ætatis quintum decimum edidit de rebus diversis.*

AD HEBONEM ARCHIEPISCOPUM RHEMENSEM.

*In persona Tattonis.*

Illic licet indigna liceat vos voce monere  
 Pontificum sublime caput, sanctissime præsul,  
 Viribus ut totis cœlestia jura struatis.  
 Pars quia magna boni vobis facientibus omni  
 Apparere potest mundo, quia se locus ultro  
 Obtulit, ut vobis obtemperet alicus ultro,  
 Et Dominus speciale dedit pro tempore lumen  
 Ingenii, quo summa domum sapientia fixit,  
 Nec minor hoc retinet totum veneranda voluntas.  
 Omnibus his cum vos magnus daret arbiter omnis  
 Justitiæ, propriis locupletes crescere donis,  
 Non erit indignum tota si mente beatæ  
 Ecclesiæ piæ membra sua in compage medullis  
 Confortata suis, foveatis dogmate sacro,  
 Et primum vigeant oculi, pro luce diurna  
 Qua totum instruitur, recta ad vestigia corpus,  
 Vos sal, vos lumen, Domini vocat unica proles,  
 Solvere sacra velans factis præcepta sinistris,  
 Vobis solvendi vobis dedit atque ligandi  
 Cuncta potestatem cœlo terraque manentem  
 Conservis alimenta jubens in tempore poni,  
 Vos igitur si vita decens ornaverit apte  
 Subjectos exempla trahent ad compita vitæ,  
 Et non subjectos series pulcherrima morum  
 Illiciet prisæ vitare erramina vitæ  
 Et cervice humili, faciet juga ferre Tonantis,  
 Primum namque decet, totoque et corde studendum est,  
 Ut pia catholicis firmetur regula factis,

\* Fuit ille vir celebris, Theganus alias dictus, qui Ludovici Pii gesta scripsit dum in vivis esset imperator. Desiit anno 837. BASS.

Post aliena sacris temptentur corda loquela.  
 Cogere quid prodest ad ovilia morbida, sanos  
 Quos cupis esse greges, primum vitia omnia sacris  
 Pellantur stabulis, sic turba novella vocetur.

C Nonne eadem quoque cura fuit doctoribus almis,  
 Ut sine labe suæ graderentur ad omnia vitæ,  
 Blasphemis ne forte locum vis sancta dedisset,  
 Paulus præco Dei, sese cupit omnibus esse  
 Omnia, ut ex multis caperet felicia luera,  
 Scandala non demus Judæo et gentibus, inquit,  
 Ecclesiæ Dei, quæ rugas aufugit omnes,  
 Et capiti per membra sua se sedulo necit.  
 Quanto namque caput fuerat pro corpore toto  
 Olfactu, auditu, gustu, speculamine, tactu,  
 Tanto vos potior legum strictura coerces,  
 Hocque magis summæ debetis imaginis arcem,  
 Intrepido lustrare gradu; non hæc tamen istis,  
 Quod vobis aliquam virtutem deesse putemus  
 Prosequimur, sed magnus amor dicenda ministrat,  
 Nam cupimus vestra ad sanctum molimina finem  
 D Ducier, at summum tractandi digna patenter  
 Novimus esse locum, ni desit sola voluntas,  
 Jamque etiam nostrum vosmet cognoscere volumus  
 Non dubitamus, erit Christi perfectio donum.  
 Trina Dei vobis per sæcula cuncta potestas,  
 Æternæ tribuat vitæ, sine fine coronam  
 Ut vos cum Domino, vobiscum et læta sequentium  
 Turba, metat stabiles magna cum pace maniplos.

AD DEGAN<sup>a</sup> CHOREPISCOPUM TREVIRENSEM,

*In persona Tattonis.*

His tibi versiculis, doctor sanctissime Degau,